

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙНЯТТЯ РЕГУЛЮЮЧИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ РЕЙДЕРСЬКОЇ АТАКИ

К.е.н. Г.А. Дорошук, М.В. Трибуха

Одеський національний політехнічний університет
Україна, м. Одеса

Розвиток економіки України, залучення іноземних інвестицій та підвищення рівня підприємницької активності в суспільстві гальмується проблемою рейдерства, яке на сьогодні розвивається швидкими темпами. Так, кількість рейдерських захоплень підприємств досягає 3000 на рік, а їх результативність – 80-90%. Найчастіше жертвами рейдерських захоплень стають середні підприємства, річний оборот яких складає близько 100 млн. грн. Тому вирішення проблеми рейдерських захоплень та своєчасної протидії захопленню є досить актуальним для вітчизняних підприємств.

Наукові праці, присвячені виробленню ефективної політики у сфері протидії рейдерству, мають такі вчені, як Д.О.Андрєєв, П.В.Берназ, З.С. Варналій, О.Ю.Кирєєв, І.К. Мазур, З.Е.Тарханова, К.О.Фоміна та інші. Але досить не вирішеною науковою проблемою є прийняття регулюючих рішень на кожній стадії рейдерського захоплення, чому й присвячено цю роботу.

Рейдерські захоплення різних підприємств здебільшого проходять за подібним сценарієм у декілька етапів. На кожному з цих етапів підприємство використовує певні процедури регулювання рейдерства, а також на кожному з них у структурі підприємства відбуваються певні зміни.

Найчастіше процес захоплення починається з того, що у ЗМІ з'являється неправдива інформація про підприємство, яка здатна негативно вплинути на його репутацію та дискредитувати акціонерів компанії. У такому випадку керівництву підприємства варто потурбуватися про оскарження інформації, що поширюється, можливо, навіть, звернутися до судової влади. При організації вимушених відряджень ключових спеціалістів компанії або у разі тривалої відсутності їх на робочому місці, необхідно

завчасно делегувати повноваження керівників іншим довіреним особам, а також значну увагу приділити організації надійної служби безпеки компанії.

На наступному етапі – незаконному обійманні рейдерами керівних посад – попередньому керівництву необхідно звернутися до судової влади з метою захисту своїх інтересів та бізнесу. Також варто пам'ятати, що на цьому етапі можливе виникнення опору зі сторони персоналу, оскільки такі суттєві зміни їх можуть налякати. При захопленні та привласненні активів підприємства керівництву компанії варто продовжувати захищати свої права в органах судової влади, звертатись до правоохоронних органів, виконавчої влади, ЗМІ, тобто боротися за збереження свого бізнесу та повернення його законному власнику. На цьому етапі здійснення захоплення можливе збільшення опору персоналу або його скорочення.

На останньому етапі рейдерського захоплення вирішується подальша доля підприємства. В залежності від результатів попередніх етапів, в подальшому може здійснюватися тиск на акціонерів та керівників компанії (аж до порушення кримінальної справи) з метою недопущення відновлення контролю над компанією або виявити незаконність дій рейдерів. Тобто на цьому етапі керівництво підприємства, яке стало жертвою рейдерського захоплення, може продовжувати боротися, звертатися до правоохоронної, судової влади або погодитися на передачу права власності на підприємстві. В іншому випадку на підприємстві буде змінено власника та організаційно-правову форму.

Можна зробити висновок, що найпоширенішими регулюючими управлінськими рішеннями в умовах потенційної та реальної рейдерської атаки є використання юридичних процедур захисту та звернення за допомогою в ЗМІ, але не менш вагомим є підвищення ефективності менеджменту на самому підприємстві, що робить неможливим початок рейдерської атаки. Тому подальші наукові дослідження варто проводити саме в цьому напрямку.